

Hilde Gunn Slottemo på vegne av fagansatte ved
Nord universitet, Avdeling for lærerutdanning
7600 Levanger
E-post: hilde.g.slottemo@nord.no
Tlf. 74 02 28 20 (a), 908 82 541 (m)

Levanger 31.3.2016

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Høringsuttalelse til forskrifter om rammeplan for femårig grunnskolelærerutdanning

Som fagansatte ved Avdeling for lærerutdanning, Nord universitet, har vi med interesse lest forskriftene om rammeplan for femårig lærerutdanning og fulgt den offentlige debatten om dette i media. Vi vil med dette komme med følgende uttalelse.

Vi opplever at forslaget til rammeplan er en god styrking av fagligheten ved lærerutdanningene i Norge. Det gir en økt oppmerksomhet mot innholdet i undervisninga. Det skjer ved at utvidelsen til femårig masterløp skal skje i skolefagene, altså i fag det undervises i i skolen. Antallet studiepoeng i pedagogikk vil ikke utvides fra dagens 60. I tillegg skal religion og livssynskunnskap inkluderes i det nye profesjonsfaget, for øvrig et navneskifte fra Pedagogikk og elevkunnskap (PEL) som vi støtter.

Spenningene mellom fag og pedagogikk har gått gjennom norsk lærerutdanning i en årrekke. Ifølge historikeren Kim G. Helvig i boka *Mot en ny samfunnskontrakt?*, det sjette bindet i historia om universitetet i Oslo, kan en spissformulert si at (sosial)pedagogene vant kampen om norsk skole på 1960- og 1970-tallet. Særlig fikk pedagogikkprofessor Eva Nordland stor innflytelse på Arbeiderpartiets – og dermed landets – utdanningspolitikk. Lærernes viktigste oppgaver i den nye skolen ble nå å være «oppdragere, veiledere og arbeidsledere», mens den akademiske fagligheten tapte. I de grepene som her tas av Kunnskapsdepartementet vil den akademiske fagligheten igjen styrkes.

Pedagogikk er ikke et skolefag, men et viktig og nødvendig redskapsfag i norsk lærerutdanning. Det gir framtidige lærere nødvendig relasjonskompetanse, og det gir dem god og viktig kunnskap om klasseledelse, samarbeid skole/hjem, mobbing osv. Mye av dette er bra. Som fagpersoner i norsk lærerutdanning mener vi likevel at departementet nå tar noen fornuftige grep når oppmerksomheten igjen rettes mot fagenes rolle i lærerutdanningene. Vår erfaring er at studentene ofte er flinke i pedagogikkens studieemner, mens det derimot kan skorte på god og grundig fagkunnskap. Det er bekymringsfullt. Vi ser dessuten at flertallet av studentene velger pedagogiske og allmenndidaktiske temaer i sine bacheloroppgaver. Det er grunn til å tro at studentene vil velge slike temaer også i sine masteroppgaver, dersom det ikke legges inn sterke føringer mot fag (slik det nå legges opp til i forslag til forskrifter).

Vår erfaring som ansatte i norsk lærerutdanning er at en ikke kan formidle fag godt uten at en har god og grundig fagkunnskap selv. En trenger faglig trygghet og tyngde for å kunne formidle levende,

engasjert og overbevisende. Det er den som gir studenten og læreren trygghet, selvtillit og glød. Kort sagt: Det er grundig fagkunnskap som skaper engasjerte og entusiastiske lærere. Faglig kunnskap er altså en forutsetning for å utøve lærerrollen på gode måter. Gjennom vår praksis har vi dessverre sett alt for mange studenter som mangler faglig selvtillit og dermed formidlingsevne fordi de ikke har nok fagkunnskap.

I tillegg til faglig kunnskap trenger studentene fagdidaktikk, altså kunnskap om hvordan man underviser innenfor det enkelte fag. Å lære å lære fra seg, å motivere, å reflektere over valg og vinklinger om undervisningens mål, innhold og arbeidsmåter osv. hører hjemme i fagdidaktikken og dermed i fagene - ikke i den generelle pedagogikken. I tillegg til fagkunnskap bidrar altså fagdidaktisk skolering til å skape den gode formidleren. Dette er en del av fagene, ikke den allmenne pedagogikken. Det har de siste årene funnet sted en betydelig didaktisering av fagene i lærerutdanninga. Fagansatte er derfor godt forberedt og motivert for å veilede studenter gjennom et masterløp.

Imidlertid er det også elementer vi er kritiske til i regjeringas forslag. Noe av dette er at det legges vekt på et for snevert utvalg av fag, der det er de såkalte «sentrale skolefagene» (matematikk, norsk, engelsk) som styrkes på bekostning av øvrige skolefag (som samfunnsfag, estetiske fag osv.). En annen ting er hvordan også andre fag som for eksempel samfunnsfag og musikk kunne blitt med i det nydannende profesjonsfaget sammen med RLE. Det ville gitt et bredt og sammensatt profesjonsfag som kunne styrket lærernes breddekompetanse.

Til tross for disse innvendingene er det økte fokuset på fagene et viktig ledd i å styrke lærerutdanninga og norsk skole. Det vil i tillegg ta vare på det som norsk skole tradisjonelt har vært gode på, og som også pedagogikkfaget kan gi skolering i.

Med vennlig hilsen

Fagansatte ved Avdeling for lærerutdanning, Nord universitet

Hilde Gunn Slottemo, professor i samfunnsfag
Hans Petter Andersen, førstelektor i samfunnsfag
Anja Synnøve Bakken, doktorgradsstipendiat i engelsk
Kåre Haugan, dosent naturfag
Idar Kjølsvik, førsteamanuensis i RLE
Solveig Salthammer Kolaas, førstelektor i musikk
Asbjørn Kolberg, førstelektor i norsk
Kirsten Lauritsen, førstelektor i samfunnsfag
Ingunn Longva, universitetslektor i norsk
Kathrine Moen, universitetslektor i RLE
Guri Figenschou Raaen, førstelektor i engelsk
Laila Lutnæs Sakshaug, førsteamanuensis i norsk
Trygve Wicklund Skavhaug, universitetslektor i samfunnsfag
Astrid Wale, førsteamanuensis i samfunnsfag